

VRIJ VLAANDEREN, katholieke activistische vereniging in Brussel, gesticht in mei 1917 onder leiding van Jacob Lambrichts met medewerking van Jozef de Smedt, Ariël de Jaegher en Victor Mertens.

De vereniging zou naar eigen zeggen ongeveer 250 leden te Brussel en 230 te Denderleeuw hebben gehad.

Lambrichts was al in een heel vroeg stadium bereid om met de bezetter samen te werken. Hij werd daarin niet gevolgd door vele leden en bestuursleden van de **Vlaamsche Bond** van Brussel, waarvan hij voorzitter was. De ontbinding van de pluralistisch-activistische **Vereeniging van Vrienden der Vlaamsche Zaak**, eveneens onder voorzitterschap van Lambrichts, droeg ook bij tot de noodzaak om een katholieke-activistische vereniging te stichten om zijn achterban te groeperen. Gedeeltelijk was dit om tegenweer te bieden tegen de patriottische actie van kardinaal **Désiré Mercier**. Anderzijds stimuleerden de Duitsers de activisten vanaf eind 1917 om ook via levensbeschouwelijke profilering hun achterban te verbreden. In de eerste Raad van Vlaanderen was Vrij Vlaanderen vertegenwoordigd door dertien leden. Op politiek gebied had de vereniging hetzelfde programma als de radicale **Jong-Vlamingen** van Gent, namelijk de stichting van een soevereine staat Vlaanderen.

LITERATUUR: A.L. Faingnaert, *Verraad of zelfverdediging?*, 1933; – H.J. Elias, *25 jaar Vlaamse Beweging 1914-1939*, I, 1969; – D. Vanacker, *Het aktivistisch avontuur*, 1991; – L. Vandeweyer, 'Kiezen tussen Kardiniaal en Kaiser. Vlaamse katholieke activisten tijdens de Eerste Wereldoorlog', in *Trajecta*, nr. 2 (1996), p. 134-155.

ANNE VAN HERREWEGHEN* EN LUC VANDEWEYER